

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Славутської міської ради

від 08.03.2024 року

№ 13-34/2024

ПОЛОЖЕННЯ

про систему енергетичного менеджменту в бюджетних та комунальних установах Славутської міської територіальної громади

1. Загальні Положення

1.1. Це Положення визначає механізми та принципи запровадження і функціонування системи енергетичного менеджменту в бюджетних та комунальних установах Славутської міської територіальної громади (далі – система енергетичного менеджменту) та встановлює вимоги до:

1) етапів запровадження системи енергетичного менеджменту;
2) організаційної структури та механізмів запровадження системи енергетичного менеджменту;

3) енергетичної політики та забезпечення її реалізації;

4) енергетичного планування;

5) повноважень щодо функціонування (поточного управління) системи енергетичного менеджменту, енергетичного планування, моніторингу та оцінки показників діяльності, забезпечення поліпшення системи енергетичного менеджменту;

б) формування, ведення та оприлюднення бази даних енергетичних та експлуатаційних характеристик громадських будівель Славутської міської територіальної громади.

1.2. Дія цього Положення розповсюджується на всі виконавчі органи, підприємства, установи та організації, що перебувають у комунальній власності територіальної громади.

1.3. Терміни, які використовуються у цьому Порядку, застосовуються у такому значенні:

1) виконавчий орган – виконавчий комітет, відділ, управління, інший утворений міською радою виконавчий орган;

2) громадська будівля – будівля, яка часто відвідується громадянами та утримується за рахунок місцевого бюджету;

3) об'єкт енергоменеджменту – підприємство, установа або організація, що перебуває у комунальній власності територіальної громади;

4) об'єкт енергомоніторингу – виконавчий орган, підприємство, установа або організація, що перебуває у комунальній власності територіальної громади;

5) суб'єкт енергоменеджменту – головний енергоменеджер територіальної громади, структурний підрозділ енергоменеджменту, енергоменеджер виконавчого органу, енергоменеджер об'єкту

енергоменеджменту, особа, відповідальна за внесення інформації щодо обсягів спожитих енергоносіїв, умов мікроклімату в будівлях до системи автоматизованого збору інформації про споживання енергії (енергоносіїв) у будівлі виконавчого органу, об'єкту енергоменеджменту;

Інші терміни використовуються у значеннях, наведених у Законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про енергетичну ефективність», «Про енергетичну ефективність будівель», інших законах України та актах законодавства.

1.4. Система енергетичного менеджменту запроваджується відповідно до вимог національних стандартів України, гармонізованих з міжнародними стандартами.

1.5. Система енергетичного менеджменту запроваджується з метою:

1) аналізу виробництва і споживання енергії (енергоносіїв) об'єктів енергоменеджменту Славутської міської територіальної громади;

2) коротко-, середньо- та довгострокового енергетичного планування;

3) реалізації заходів з розвитку відновлюваних джерел енергії;

4) підвищення ефективності використання та скорочення витрат бюджетних коштів на придбання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг;

5) залучення інвестицій у процеси модернізації енергетичної інфраструктури громади;

б) моніторингу результатів запровадження енергоефективних заходів, заходів з розвитку відновлюваних джерел енергії.

1.6. Система енергетичного менеджменту охоплює такі сектори енергетичного планування:

– громадські будівлі;

– сфера теплопостачання;

– сфера водопостачання і водовідведення;

– зовнішнє освітлення.

1.7. Запровадження системи енергетичного менеджменту здійснюється шляхом:

1) створення та забезпечення функціонування організаційної структури енергетичного менеджменту в Славутській міській територіальній громаді;

2) організаційно-технічного забезпечення для збору та аналізу інформації (даних) від об'єктів енергомоніторингу;

3) здійснення первинних навчально-роз'яснювальних заходів для суб'єктів енергоменеджменту.

2. Організаційна структура системи енергетичного менеджменту

2.1. Система енергетичного менеджменту Славутської міської територіальної громади складається з трьох рівнів:

1) головний енергоменеджер територіальної громади;

2) енергоменеджери виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту;

3) особи, відповідальні за внесення інформації щодо обсягів спожитої теплової енергії, електричної енергії, газу, холодної води, умов мікроклімату в будівлях до системи автоматизованого збору інформації про споживання енергії (енергоносіїв) (далі – відповідальні особи) у будівлях виконавчих органів та об'єктів енергоменеджменту.

2.2. Головним енергоменеджером територіальної громади є міський голова.

2.3. Обов'язки щодо забезпечення функціонування систем енергетичного менеджменту в Славутській міській територіальній громаді покладаються на управління житлово-комунального господарства, енергозбереження, благоустрою та громадського порядку Виконавчого комітету Славутської міської ради (далі – структурний підрозділ енергоменеджменту).

2.4. У виконавчих органах, на об'єктах енергоменеджменту призначаються енергоменеджери – особи, відповідальні за функціонування системи енергетичного менеджменту у виконавчому органі, на об'єкті енергоменеджменту, організацію ефективного споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг.

2.5. Для систематичного здійснення енергомоніторингу у будівлях виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту призначаються відповідальні особи.

3. Функції суб'єктів енергетичного менеджменту

3.1. Головний енергоменеджер територіальної громади здійснює такі функції:

- формує політику та визначає напрями підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваних джерел енергії (далі – сталий енергетичний розвиток) на території територіальної громади;

- забезпечує представництво територіальної громади на переговорах з органами влади та міжнародними організаціями стосовно сталого енергетичного розвитку;

- здійснює загальну координацію роботи структурного підрозділу відповідального за систему енергетичного менеджменту, забезпечує його ефективну взаємодію з іншими суб'єктами енергоменеджменту;

- контролює загальний стан виробництва, ефективності споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг на території Славутської міської територіальної громади;

- контролює загальний стан та ефективність запровадження і функціонування системи енергетичного менеджменту;

- виконує інші функції, визначені відповідним рішенням міської ради.

3.2. Управління житлово-комунального господарства, енергозбереження, благоустрою та громадського порядку Виконавчого комітету Славутської міської ради здійснює такі функції у сфері енергоменеджменту:

- забезпечує запровадження і функціонування системи енергетичного менеджменту в органі місцевого самоврядування;
- аналізує дані про виробництво і споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг на території Славутської міської територіальної громади, у виконавчих органах, на об'єктах енергоменеджменту;
- розраховує базові рівні споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг;
- забезпечує створення, наповнення та функціонування бази даних громадських будівель територіальної громади;
- забезпечує розрахунок цілей сталого енергетичного розвитку територіальної громади, інших цілей;
- готує рекомендації з забезпечення сталого енергетичного розвитку територіальної громади;
- забезпечує контроль стану виконання розпоряджень міського голови, які стосуються питань запровадження і функціонування системи енергетичного менеджменту, енергомоніторингу, реалізації проєктів сталого енергетичного розвитку на території територіальної громади;
- аналізує та сприяє залученню доступних джерел позабюджетного фінансування заходів із забезпечення сталого енергетичного розвитку.

3.3. Для реалізації своїх функцій у сфері енергоменеджменту Управління житлово-комунального господарства, енергозбереження, благоустрою та громадського порядку Виконавчого комітету Славутської міської ради:

- взаємодіє з виконавчими органами та об'єктами енергетичного менеджменту стосовно питань сталого енергетичного розвитку;
- запитує та отримує інформацію щодо виробництва і споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, витрат на оплату за споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, факторів, які впливають на споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, стану і характеристик громадських будівель, іншу інформацію та проводить перевірку наданої інформації;
- має безперешкодний доступ до приміщень громадських будівель виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту, крім випадів передбачених законодавством;
- аналізує результати енергетичних аудитів, стан громадських будівель, виконані та заплановані капітальні та поточні ремонти, заходи із забезпечення сталого енергетичного розвитку, а також визначає ефективність вжитих заходів;
- надає рекомендації щодо запровадження заходів, спрямованих на забезпечення сталого енергетичного розвитку виконавчим органам, об'єктам енергоменеджменту;
- готує та подає головному енергоменеджеру громади звіти щодо виробництва та ефективності споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг на території територіальної громади, стану та результатів реалізації проєктів сталого енергетичного розвитку;

- бере участь у погодженні інвестиційних програм об'єктів енергоменеджменту та надає пропозиції щодо заходів, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку.

3.4. Енергоменеджер виконавчого органу:

- збирає, передає структурному підрозділу енергоменеджменту та аналізує дані про споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг виконавчим органом;

- забезпечує внесення даних до бази даних громадських будівель Славутської міської територіальної громади;

- за участі структурного підрозділу енергоменеджменту готує рекомендації щодо забезпечення сталого енергетичного розвитку на рівні виконавчого органу;

- за участі структурного підрозділу енергоменеджменту розраховує цілі сталого енергетичного розвитку виконавчого органу, щорічні індикативні показники досягнення таких цілей;

- збирає, аналізує та передає структурному підрозділу енергоменеджменту дані щодо виконаних та запланованих капітальних та поточних ремонтів, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- бере участь у розробці технічних завдань на виконання робіт, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- бере участь у розробці технічних завдань на технічне обслуговування інженерних систем громадських будівель виконавчого органу, що пов'язані із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- готує пропозиції щодо включення проєктів сталого енергетичного розвитку виконавчого органу в програму соціально-економічного розвитку та в інші програми громади;

- бере участь у контролі ефективності реалізації проєктів сталого енергетичного розвитку, в т. ч. за енергосервісними договорами (ЕСКО);

- бере участь у проведенні виконавчим органом публічних закупівель енергоспоживчої продукції (товарів) та послуг, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- забезпечує виконання вимог головного енергоменеджера громади та структурного підрозділу енергоменеджменту щодо сталого енергетичного розвитку.

3.5. Енергоменеджер об'єкту енергоменеджменту:

- збирає, аналізує та передає структурному підрозділу енергоменеджменту дані про споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг об'єктом енергоменеджменту;

- забезпечує внесення даних до бази даних громадських будівель Славутської міської територіальної громади;

- за участі структурного підрозділу енергоменеджменту готує рекомендації щодо сталого енергетичного розвитку на рівні об'єкту енергоменеджменту;

- за участі структурного підрозділу енергоменеджменту розраховує цілі сталого енергетичного розвитку об'єкту енергоменеджменту, щорічні індикативні показники досягнення цілей;

- збирає, аналізує та передає структурному підрозділу енергоменеджменту дані щодо виконаних та запланованих капітальних та поточних ремонтів, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- бере участь у розробці технічних завдань на виконання робіт пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- бере участь у розробці технічних завдань на технічне обслуговування інженерних систем громадських будівель об'єкту енергоменеджменту, що пов'язані із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- бере участь у розробці інвестиційної програми об'єкту енергоменеджменту з метою включення до неї заходів із забезпечення сталого енергетичного розвитку;

- готує пропозиції щодо включення проєктів сталого енергетичного розвитку об'єкту енергоменеджменту в програму соціально-економічного розвитку та в інші програми громади;

- бере участь у контролі ефективності реалізації проєктів сталого енергетичного розвитку, в т. ч. за енергосервісними договорами (ЕСКО);

- бере участь у проведенні об'єктом енергоменеджменту публічних закупівель енергоспоживчої продукції (товарів) та послуг, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку;

- забезпечує виконання вимог головного енергоменеджера громади та структурного підрозділу енергоменеджменту щодо сталого енергетичного розвитку.

3.6. Відповідальна особа в будівлі виконавчого органу, об'єкту енергоменеджменту:

- вносить в систему автоматизованого збору інформації про споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг інформацію щодо обсягів спожитої теплової енергії, електричної енергії, газу, холодної, гарячої води, інших видів енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, умов мікроклімату в будівлі або передає енергоменеджеру відповідного виконавчого органу, об'єкту енергоменеджменту та структурному підрозділу енергоменеджменту такі дані у разі відсутності або несправності даної системи;

- повідомляє енергоменеджера відповідного виконавчого органу, об'єкта енергоменеджменту та структурний підрозділ енергоменеджменту про виникнення аварійних ситуацій;

- слідкує за дотриманням інструкцій з ефективного використання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг в будівлі.

4. Порядок функціонування системи енергетичного менеджменту

4.1. Функціонування системи енергетичного менеджменту здійснюється у такі етапи:

- 1) проведення аналізу споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг будівлями виконавчих органів, об'єктів енергомоніторингу;
- 2) формування бази даних громадських будівель Славутської міської територіальної громади;
- 3) розроблення плану запровадження енергоефективних заходів у будівлях;
- 4) проведення аналізу виробництва і споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг територіальною громадою;
- 5) здійснення енергетичного планування та встановлення цілей сталого енергетичного розвитку, щорічних індикативних показників досягнення цілей;
- 6) розроблення плану діяльності системи енергетичного менеджменту Славутської міської територіальної громади;
- 7) розроблення Декларації енергетичної політики;
- 8) розроблення місцевого енергетичного плану, середньострокової місцевої цільової програми на виконання місцевого енергетичного плану;
- 9) реалізація і моніторинг виконання плану запровадження енергоефективних заходів у будівлях, плану діяльності системи енергетичного менеджменту, місцевого енергетичного плану, середньострокової місцевої цільової програми на виконання місцевого енергетичного плану.

5. Енергомоніторинг

5.1. Енергомоніторинг є основою функціонування системи енергетичного менеджменту.

5.2. Основними функціями енергомоніторингу є:

- 1) організаційна (збір та обробка енергетичних характеристик громадських будівель та даних щодо споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг);
- 2) інформаційна (створення та адміністрування бази даних громадських будівель);
- 3) контрольна (здійснення контролю за станом споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг);
- 4) діагностична (проведення детального аналізу громадських будівель та визначення потенціалу економії, моніторинг, розрахунок і оцінка показників ефективності використання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, здійснення прогнозування та перевірки досягнення визначених цілей);
- 5) комунікаційна (підготовка пропозицій щодо стимулювання ефективного споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг).

5.3. Основними завданнями енергомоніторингу є:

- 1) збір даних та виявлення відхилень у щоденній роботі;

2) вжиття необхідних заходів у разі зміни експлуатаційних характеристик громадських будівель;

3) здійснення постійного контролю та моніторингу споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг;

4) прогнозування витрат та обґрунтування запровадження енергоефективних заходів.

5.3. Структурний підрозділ енергоменеджменту забезпечує запровадження та подальше функціонування систем автоматизованого збору інформації про споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

5.4. Для забезпечення достовірності даних по споживанню енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг на території територіальної громади, а також виявлення випадків відхилення споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг енергоменеджери виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту:

1) забезпечують систематичний збір показників:

- усіх приладів обліку, в тому числі усіх лічильників орендаря (за наявності);

- середньої температури у приміщеннях;

- мікроклімату.

2) забезпечують внесення зібраних даних до системи автоматизованого збору інформації про споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг або їх передачу структурному підрозділу енергоменеджменту у разі відсутності або несправності даної системи;

3) проводять оперативний контроль за споживанням енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг.

В разі відхилення споживання до 10% від середньостатистичного значення протягом двох робочих днів з'ясовують причину відхилення. Після виявлення причини відхилення проводять дії для недопущення виникнення подібних ситуацій у майбутньому.

В разі відхилення споживання від 10 до 20% від середньостатистичного значення протягом одного робочого дня з'ясовують причину відхилення, проводять оперативні дії з усунення надмірного споживання та повідомляють керівника виконавчого органу або об'єкту енергоменеджменту.

В разі відхилення споживання більше ніж на 20% від середньостатистичного значення проводять дії з негайного (протягом 2 годин) з'ясування причини відхилення, вживають заходи з усунення надмірного споживання та повідомляють керівника виконавчого органу або об'єкту енергоменеджменту, структурний підрозділ енергоменеджменту. При необхідності здійснюють особисте відвідування об'єкту із залученням сторонніх профільних спеціалістів за погодженням з керівником вищого рівня. У випадку неможливості усунення аномального споживання власними силами, негайно повідомляють керівника виконавчого органу або об'єкту енергоменеджменту та структурний підрозділ енергоменеджменту.

4) інформують структурний підрозділ енергоменеджменту про зміну технічних характеристик об'єктів споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг та інфраструктури, а також про зміну юридичної адреси установ, зняття (ремонт, перевірку, заміну) приладів обліку енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг із зазначенням дат початку та кінця робіт.

5.5. Систематичний збір інформації передбачає зняття показників усіх приладів обліку, через які відбувається постачання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг до об'єкту енергомоніторингу. Зняття показників приладів обліку має відбуватися кожного робочого дня о 10:00.

5.6. Структурний підрозділ енергоменеджменту, енергоменеджери виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту забезпечують збереження даних енергомоніторингу (показників споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, мікроклімату, аналітичних даних, порівняльних аналізів та графіків, рекомендацій щодо удосконалення) в паперовому та/або електронному вигляді і забезпечують їх приймання-передачу в процесі реорганізації або ліквідації структурного підрозділу, об'єкту енергоменеджменту, зміни (звільненні, переведенні тощо) працівників.

6. Інвентаризація громадських будівель

6.1. Інвентаризація громадських будівель проводиться з метою формування бази даних громадських будівель територіальної громади, яка містить основну інформацію про технічний стан, енергетичні та експлуатаційні характеристики таких будівель на території територіальної громади.

6.2. Для проведення інвентаризації громадських будівель енергоменеджери виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту, відповідальні особи в будівлях виконавчих органів, об'єктів енергоменеджменту вносять інформацію, визначену структурним підрозділом енергоменеджменту, в систему автоматизованого збору інформації про споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг та/або надають таку інформацію структурному підрозділу енергоменеджменту.

7. Енергетичне планування та встановлення цілей

7.1. Для забезпечення ефективного функціонування системи енергетичного менеджменту здійснюється коротко- середньо- та довгострокове енергетичне планування і встановлення відповідних цілей.

7.2. За результатами щорічного короткострокового планування розробляється план запровадження заходів із забезпечення сталого енергетичного розвитку на наступний рік.

7.3. Середньострокове планування здійснюється щонайменше на три роки та передбачає встановлення цілей системи енергетичного менеджменту і розробку плану заходів щодо їх досягнення.

7.4. За результатами середньострокового енергетичного планування розробляється план діяльності системи енергетичного менеджменту, яким визначаються:

- 1) завдання системи енергетичного менеджменту;
- 2) цілі системи енергетичного менеджменту та щорічні ключові показники досягнення таких цілей;
- 3) план заходів щодо досягнення цілей та щорічних ключових показники досягнення таких цілей;
- 4) план запровадження енергоефективних заходів у будівлях.

7.5. Результатом довгострокового планування є розробка Декларації енергетичної політики органу місцевого самоврядування та місцевого енергетичного плану громади.

8. Навчання в сфері енергетичного менеджменту

8.1. Для досягнення цілей функціонування системи енергетичного менеджменту забезпечується регулярне навчання осіб, що задіяні в системі енергетичного менеджменту, спрямоване на підвищення якості професійних навичок, сучасного економічного мислення, вміння аналізувати та планувати, забезпечення високої продуктивної праці та досягнення максимальної економії енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг.

8.2. Працівники структурного підрозділу енергоменеджменту регулярно проходять підвищення кваліфікації та навчання щодо використання програмного забезпечення, аналізу даних, моніторингу та оцінці проєктів, інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

8.3. Навчання відповідальних осіб та енергоменеджерів виконавчих органів та об'єктів енергоменеджменту організовується фахівцями структурного підрозділу енергоменеджменту та здійснюються:

- в процесі запровадження системи енергетичного менеджменту;
- періодично, але не рідше ніж 1 раз на рік;
- після запровадження заходів із забезпечення сталого енергетичного розвитку.

Секретар Славутської міської ради

Світлана ФЕДОРЧУК